

CHƯƠNG TRÌNH TRÌNH ĐỘ CAO ĐẲNG
NGÀNH ĐÀO TẠO: SƯ PHẠM NGŨ VĂN
CHƯƠNG TRÌNH CHI TIẾT HỌC PHẦN

1. Tên học phần: LÝ LUẬN VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC LỊCH SỬ Ở THCS
(THEORIES AND METHODS OF TEACHING HISTORY) Mã số:

2. Số tín chỉ: 03

3. Đối tượng: Sinh viên Cao đẳng sư phạm Ngữ Văn (ghép Lịch sử) Hệ: chính quy

4. Phân bố thời gian:

Tên đơn vị tín chỉ	Phân bố số tiết				Tổng
	Lý thuyết	Bài tập	Thảo luận	Thực hành tập giảng	
1	12	3			15
2	12	3			15
3	0			30	30

5. Điều kiện tiên quyết

Sinh viên đã hoàn thành các học phần: Lịch sử Việt Nam hiện đại

6. Mục tiêu học phần:

- *Kiến thức:* Hiểu được kiến thức toàn diện, cơ bản, hệ thống về lý luận và phương pháp dạy học Lịch sử ở trường THCS.

- *Kỹ năng:* Áp dụng được kiến thức về kỹ năng vận dụng lý luận để tìm hiểu chương trình lịch sử trường THCS và chuẩn bị cho công tác giảng dạy (làm quen với việc giảng dạy một số bài trong SGK Lịch sử ở THCS).

- *Thái độ và mục tiêu khác:* Phát triển thái độ trung thực, cẩn thận trong học tập trên lớp, bài tập ở nhà, thảo luận nhóm; tinh thần cầu thị trong việc lĩnh hội kiến thức cơ sở khoa học chuyên ngành. Học phần góp phần giúp sinh viên hiểu rõ các kiến thức cơ bản về lý luận và phương pháp dạy học lịch sử để vận dụng những kiến thức của lý luận và phương pháp dạy học lịch sử vào việc thực hiện các yêu cầu của các lĩnh vực hoạt động dạy học Ngữ văn và Lịch sử.

7. Mô tả tóm tắt nội dung học phần:

Học phần cung cấp cho sinh viên những kiến thức toàn diện, cơ bản, hệ thống về lý luận và phương pháp dạy học lịch sử. Các vấn đề chủ yếu trong nội dung cơ bản sau:

- Phần 1 sẽ giới thiệu những vấn đề chung về phương pháp dạy học Lịch sử với tư cách là một khoa học: Sơ lược quá trình phát triển của bộ môn PPDHLS, về bộ môn lịch sử ở trường THCS (mục tiêu, cấu tạo chương trình, nội dung và nhiệm vụ cơ bản của bộ môn ở THCS).

- Phần 2 sẽ giới thiệu con đường hình thành tri thức lịch sử cho học sinh, cách tiến hành giáo dục tư tưởng tình cảm và phát triển tư duy cho học sinh thông qua dạy học lịch sử. Trang bị cho giáo sinh hệ thống PPDH Lịch sử ở trường THCS.

- Phần 3 học phần dành 30 tiết thực hành (qui đổi thành 15 tiết lý thuyết) để hướng dẫn sinh viên nghiên cứu chương trình, nội dung SGK, SGV, tập thiết kế bài giảng, tập giảng.

8. Nhiệm vụ của sinh viên:

Để hoàn thành học phần, sinh viên cần thực hiện:

- Lên lớp nghe giảng, làm bài tập nhóm, và báo cáo kết quả thảo luận nhóm.
- Thái độ học tập nghiêm túc, chủ động trong việc thu thập tài liệu tham khảo. Đọc, phân tích và nhận xét các tài liệu khi học từng chương, mục.
- Sinh viên nộp các bài kiểm tra, bài tập đúng thời hạn và thỏa mãn các nội dung do giảng viên yêu cầu.
- Để tiếp thu kiến thức của một tín chỉ sinh viên phải dành thời gian ít nhất 30 giờ chuẩn bị cá nhân.

9. Tài liệu học tập:

- Tài liệu chính:

[1] Trịnh Đình Tùng (cb), (2005), *Hệ thống các phương pháp dạy học lịch sử ở trường*

THCS, NXB Giáo dục, HN

- Tài liệu tham khảo khác:

[2] Nguyễn Thị Côi (cb), (2007), *Giáo trình các hình thức tổ chức dạy học lịch sử ở trường THCS*, NXB ĐHSP, Dự án đào tạo giáo viên THCS.

[3] Nguyễn Hữu Chí (cb), (2007), *Giáo trình hướng dẫn giảng dạy các khóa trình lịch sử ở trường THCS*, NXB ĐHSP. Dự án đào tạo giáo viên THCS.

[4] Kiều Thế Hưng, (1999), *Hệ thống thao tác sư phạm trong dạy học lịch sử ở trường PTH*, NXB ĐHQGHN.

[5] Phan Ngọc Liên (cb), *Thiết kế bài giảng ở THCS*, NXB ĐHQGHN.

[6] Phan Ngọc Liên - Trịnh Tùng, (2002), *Một số chuyên đề PPDHLS*, NXB ĐHQG, Hà Nội.

- Tài liệu khác: Tạp chí Dạy học ngày nay các năm 2008 - 2012.

10. Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên:

- Mô tả tiêu chuẩn

Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên được thực hiện theo Điều 22, 23 Quyết định số 43/2007/QĐ-BGDĐT ngày 15 tháng 8 năm 2007 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ; Thông tư 57/2012/TT –BGDĐT về sửa đổi Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy và Quy định đào tạo tín chỉ ban hành theo Quyết định số 1158/2011/QĐ-ĐHQB, ngày 10 tháng 8 năm 2011 của Hiệu trưởng Trường Đại học Quảng Bình.

Điểm học phần được xác định dựa trên kết quả học tập toàn diện của sinh viên trong suốt học kỳ đối với học phần đó thông qua các điểm đánh giá bộ phận, bao gồm: Tinh thần thái độ trong lên lớp, thảo luận và kết quả của bài thu hoạch, kiểm tra thường xuyên, thi học phần, ...).

- Quy định các hình thức kiểm tra, thi:

TT	Các tiêu chí đánh giá	Phương pháp đánh giá	Ghi chú
<i>Chuyên cần, thái độ</i>			
1	- Đến lớp nghe giảng - Tích cực xây dựng bài trên lớp - Chuẩn bị bài ở nhà tốt - Tham gia thực hành tập giảng và nhận xét rút kinh nghiệm giờ giảng của bạn.	Điểm danh, quan sát	Theo cá nhân
<i>Kiểm tra thường xuyên</i>			
2	Thảo luận nhóm: Chủ đề 1: Những cơ sở để khẳng	Nhóm sinh viên thảo luận, báo cáo cho các	Theo nhóm

	<p>định PPDH Lịch sử là một khoa học. Chủ đề 2: những quan điểm đổi mới chương trình, SGK, phương pháp giảng dạy và kiểm tra đánh giá trong giáo dục sau 2015. Thực hành tập giảng: - Nội dung: Các bài học trong chương trình môn Lịch sử ở THCS - Kỹ năng: nhận xét rút kinh nghiệm giờ giảng của bạn</p>	nhóm khác đánh giá bài giảng của bạn theo các tiêu chí đánh giá tiết dạy được quy định	
3	Bài kiểm tra:	Viết	Theo cá nhân
<i>Các bài thi</i>			
4	Thi kết thúc học phần	Viết (vấn đáp)	Theo cá nhân

11. Thang điểm:

Sử dụng thang điểm 10 và thang điểm chữ theo Điều 22, Điều 23 Quyết định số 43/QĐ-BGDĐT ngày 15 tháng 8 năm 2007; Thông tư 57/2012/TT –BGDĐT về sửa đổi Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo và Quy định đào tạo tín chỉ ban hành theo Quyết định số 1158/2011/QĐ-ĐHQB, ngày 10 tháng 8 năm 2011 của Hiệu trưởng Trường Đại học Quảng Bình.

Điểm học phần là điểm trung bình chung của các điểm đánh giá thành phần và điểm thi học phần, theo trọng số tương ứng ở bảng sau:

Nội dung	Chuyên cần, thái độ	Kiểm tra thường xuyên	Thi kết thúc học phần
Trọng số (%)	5%	35%	60%

12. Nội dung chi tiết học phần:

CHƯƠNG 1. PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC LỊCH SỬ LÀ MỘT KHOA HỌC (4LT)

- 1.1. Những quan niệm khác nhau về PPDHLS
- 1.2. Phương pháp dạy học lịch sử là một khoa học
 - 1.2.1. Đối tượng nghiên cứu của PPDHLS
 - 1.2.2. Chức năng, nhiệm vụ của bộ môn PPDHLS
 - 1.2.3. Phương pháp nghiên cứu bộ môn
- 1.3. Sơ lược lịch sử của bộ môn phương pháp dạy học Lịch sử

CHƯƠNG 2. BỘ MÔN LỊCH SỬ TRONG TRƯỜNG PHỔ THÔNG VN (8LT, 3BT)

- 2.1. Vài nét về việc dạy học lịch sử ở VN
 - 2.1.1. Việc dạy học Lịch sử ở VN trước năm 1945
 - 2.1.2. Bộ môn Lịch sử ở trường phổ thông VN sau 1945 đến nay
- 2.2. Cấu tạo chương trình của bộ môn Lịch sử ở trường THCS.
 - 2.2.1. Các nguyên tắc xây dựng chương trình
 - 2.2.2. Cấu tạo chương trình môn lịch sử ở trường THCS hiện nay
- 2.3. Nhiệm vụ của bộ môn lịch sử ở trường THCS.
 - 2.3.1. Hình thành tri thức lịch sử cho học sinh
 - 2.3.2. Đặc trưng của nhận thức lịch sử
 - 2.3.3. Tạo biểu tượng lịch sử cho học sinh
 - 2.3.4. Hình thành khái niệm lịch sử
 - 2.3.5. Nêu qui luật, rút ra bài học lịch sử
- 2.4. Giáo dục tư tưởng, tình cảm cho học sinh qua bộ môn lịch sử .

- 2.4.1. Những ưu thế của bộ môn trong giáo dục tư tưởng, tình cảm
- 2.4.2. Giáo dục tư tưởng tình cảm cho học sinh qua dạy học lịch sử.
- 2.4.3. Nguyên tắc và biện pháp sư phạm
- 2.5. Phát triển tư duy cho học sinh qua dạy học lịch sử
 - 2.5.1. Khả năng của bộ môn trong việc phát triển tư duy lịch sử cho HS.
 - 2.5.2. Những con đường phát triển tư duy lịch sử cho học sinh.
 - 2.5.3. Một số biện pháp sư phạm nhằm phát triển tư duy cho học sinh.
- 2.6. Cơ sở và cách phân loại phương pháp dạy học lịch sử ở trường phổ thông
 - 2.6.1. Cơ sở phân loại phương pháp dạy học lịch sử ở trường phổ thông
 - 2.6.2. Cách phân loại phương pháp dạy học lịch sử ở trường phổ thông

*** BÀI TẬP:**

1. Tìm hiểu mục tiêu, nội dung chương trình bộ môn Lịch sử ở THCS từ năm 2002 đến nay.

2. Chương trình bộ môn Lịch sử ở trường THCS.

CHƯƠNG 3. NHÓM PHƯƠNG PHÁP THÔNG TIN TÁI HIỆN LỊCH SỬ (4LT)

- 3.1. Vai trò, vị trí của nhóm PP Thông tin tái hiện lịch sử
- 3.2. Phương pháp miêu tả
- 3.3. Phương pháp tường thuật
- 3.4. Phương pháp giải thích.
- 3.5. Phương pháp nêu đặc điểm nhân vật, sự kiện
- 3.6. Phương pháp kể chuyện
- 3.7. Phương pháp trực quan

CHƯƠNG 4. NHÓM PHƯƠNG PHÁP PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC NHẬN THỨC LỊCH SỬ VÀ THỰC HÀNH CHO HỌC SINH (4LT)

- 4.1. Vai trò, vị trí của nhóm các PP phát triển khả năng nhận thức và thực hành.
- 4.2. Phương pháp sử dụng SGK Lịch sử.
- 4.3. Phương pháp sử dụng tài liệu tham khảo
- 4.3. Các loại tài liệu tham khảo
- 4.4. Phương pháp sử dụng tài liệu lịch sử
- 4.5. Phương pháp sử dụng tài liệu văn học
- 4.6. Phương pháp khai thác tài liệu trên Internet trong dạy học lịch sử.
- 4.7. Phương pháp sử dụng hệ thống câu hỏi trong dạy học lịch sử ở THCS
- 4.8. Phương pháp trao đổi đàm thoại trong dạy học Lịch sử
- 4.9. Phương pháp thực hành, các hình thức, các biện pháp sư phạm.

CHƯƠNG 5. NHÓM PHƯƠNG PHÁP TÌM TÒI VÀ MỘT SỐ QUAN ĐIỂM DẠY HỌC HIỆN ĐẠI VẬN DỤNG VÀO DẠY HỌC LỊCH SỬ (4LT, 3BT)

- 5.1. Dạy học liên môn, dạy học tích hợp.
- 5.2. Dạy học nêu vấn đề.
- 5.3. Thâm nhập thực tế xã hội
- 5.4. Tổ chức việc tự học lịch sử cho học sinh.
- 5.5. Dạy học phát huy tính tích cực của học sinh trong DHLS ở trường THCS
- 5.6. Đổi mới phương pháp dạy học lịch sử

*** BÀI TẬP:**

Tìm hiểu quan điểm dạy học mới của các nền giáo dục Mỹ, Oxtrelia, Đức.

PHẦN II. THỰC HÀNH 30 TIẾT = 15 TIẾT QUI ĐỔI LÝ THUYẾT

II.1. Sinh viên thiết kế bài giảng lịch sử và tập giảng bằng các phương pháp thông tin tái hiện hình ảnh lịch sử 10 tiết

II.1.2. Miêu tả

- II.1.3. Tường thuật
- II.1.4. Nêu đặc điểm của sự kiện
- II.1.5. Giải thích sự kiện

II.2. Sinh viên thiết kế bài giảng lịch sử và tập giảng bằng các phương pháp phát triển năng lực nhận thức lịch sử 10 tiết

- II.2.1. Phương pháp sử dụng sách giáo khoa
- II.2.2. Phương pháp sử dụng tài liệu lịch sử thành văn
- II.2.3. Phương pháp sử dụng tài liệu văn học trong dạy học lịch sử
- II.2.4. Phương pháp sử dụng hệ thống câu hỏi trong DH lịch sử ở THCS
- II.2.5. Phương pháp trao đổi đàm thoại trong dạy học lịch sử .

II.3. Sinh viên thiết kế bài giảng lịch sử và tập giảng bằng nhóm phương pháp tìm tòi nghiên cứu 10 tiết

- II.3.1. Dạy học liên môn, dạy học tích hợp.
- II.3.2. Dạy học nêu vấn đề.
- II.3.3. Thâm nhập thực tế xã hội
- II.3.4 Tổ chức việc tự học lịch sử cho học sinh

* Sinh viên soạn giáo án và tập giảng: Các bài 22, 23, sách Lịch sử lớp 6; các bài 24, 25, 26, 27 sách Lịch sử lớp 7; các bài 24, 25, sách Lịch sử lớp 8.

* (Sinh viên đăng ký thêm 15 tiết tập giảng dưới dạng các giờ bài tập ngoài thời khóa biểu đã phân phối để đảm bảo số tiết thực hành).

Quảng Bình, ngày tháng năm 201
HIỆU TRƯỞNG

PGS.TS Hoàng Dương Hùng